

Szabolesi Miklós

A clown

mint a művész önarcképe

Argumentum

Tartalom

- 5–6 *Jean Starobinski: Előszó magyarul és franciául*
- 8 *Előzmények: Antoine Watteau Gilles-je*
- 11 *Watteau előtt: a commedia dell'arte. Zanni és Pierrot*
- 15 *Egy másik előkép: Shakespeare bohócai. Hamlet*
- 18 *A művész-Pierrot a XIX. század elején*
- 20 *A clown megjelenik a cirkuszban és a művészetben*
- 25 *Pierrot a XIX. század második harmadában*
- 31 *A művész–bohóc azonosítás új, tragikus értelme: Baudelaire*
- 35 *A cirkusz mint az élet és művészet terepe:
a Goncourt testvérek*
- 41 *Vissza a XVIII. századhoz; a játékos Pierrot: Verlaine*
- 45 *A kicsúfolt bohóc: Laforgue*
- 49 *Két nagy hatású bohóckép a XIX. század végén:
Nietzschénél és Cézanne-nál*
- 52 *Más századvégi bohócok*
- 53 *Bohócképek a XIX. század végén és századelő zenéjében:
Verditől Schönbergig*
- 57 *Cirkusz és clown
a századvég és a XX. század elejének festészetében*
- 63 *Picasso bohócai, artistái*
- 80 *A dühös, a világ ellen forduló maszkok: James Ensor*
- 88 *A meg nem értett ember jelképe:
a bohóc Georges Rouault-nál*
- 96 *Chagall művész-önarcképei. A hegedűs*
- 107 *Aki leszakítja a bohócálarcot: Alekszandr Blok*
- 111 *A varázslatos bohóc, a tisztaság jele Guillaume Apollinaire-nél*
- 114 *Kafka Természetszínházában*
- 118 *Cirkusz és hegedűs Karinthy Frigyesnél*
- 122 *Még egyszer Kafka. A késői novellák önarcképei*
- 126 *Játékok a háborúban*

- 126 *A világ cirkusszá válik*
- 128 *Játék, bohóc, bűvész, szélhámos, művész –
Thomas Mann személye és műve*
- 134 *A téma a két világháború közötti művészetben*
- 142 *Ironikussá-hősiessé változás a 20-as évek lírájában*
- 147 *A clown-jel elvonása, új rendbe illesztése: Klee, Miró*
- 154 *A clown archetípus lesz: Carl Gustav Jung*
- 156 *Chaplin Cirkusza*
- 159 *A clown-jel változása:
forradalmi, szocialista magatartás jelzése*
- 164 *A fájdalmas átmenet jelzése:
Nezval Akrobatája és Alberti Bohócai*
- 170 *Az artista a szocialista művész önarcképe:
Derkovits Gyula*
- 177 *A vidám cirkuszünnep Fernand Léger-nél*
- 183 *A clown-jel 1938 és 1945 között*
- 190 *A clown-jel új értelmezései a második világháború után*
- 197 *A bohóc új életre kel: Fellini*
- 206 *Clown, bohóc, hegedűs a hatvanas évek magyar művészetében*
- 215 *Záró megjegyzések. Tanulság, összefoglalás:
a művészeti jel természete*
- 221 *Irodalom*
- 227 *VALACHI ANNA: Világcirkusz és Kötéltánc*
- 238 *Résumé*
- 238 *Miklos Szabolcsi resume en ces termes
les enseignements de son livre*
- 243 *Képek jegyzéke*